

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกวันนี้บุคคลได้สัมผัสกับข่าวสารต่าง ๆ ตลอดเวลา ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ นับตั้งแต่เวลาตื่นจนกระทั่งเวลานอนเราสามารถรับข่าวสารประเภทต่าง ๆ จากสื่อหลากหลายชนิดและผลจากการรับข่าวสารเหล่านั้นได้ทำให้เราได้รับความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นจนกระทั่งสามารถทำให้ผู้รับสารมีทัศนคติต่อบางสิ่งบางอย่างเปลี่ยนแปลงไป หรืออาจสร้างทัศนคติใหม่ขึ้นมาได้ สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลอย่างสูงในสังคมยุคข่าวสารเช่นในปัจจุบัน เพราะสื่อมวลชนสามารถแพร่กระจายไปสู่ผู้รับอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถสร้างความคิดความเชื่อให้แก่ประชาชนได้อย่างแพร่หลายโดยไม่จำกัดคุณสมบัติของผู้รับสาร ดังนั้นจึงมีบุคคลบางคนหรือบางกลุ่มเสี่ยงที่จะใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการปฏิบัติบางอย่างเพื่อประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง

ถ้าหากจะเปรียบเทียบประเภทของข่าวสารทั่วไปที่พบเห็นในชีวิตประจำวันแล้ว เราจะเห็นว่าข่าวร้ายมักขายดีกว่าข่าวประเภทอื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้รับสารชอบที่จะได้รับรู้ในสีสันและรสชาติของข่าวประเภทนี้มากกว่า และสื่อมวลชนเองก็ยินดีที่จะตอบสนองความต้องการของผู้รับสาร เพื่อผลประโยชน์เชิงธุรกิจของตนด้วย จึงเป็นธรรมดาที่ต้องมีบุคคลหรือองค์กรตกเป็นเป้าหมายในการขายข่าวของสื่อมวลชนเช่นนี้

กรมตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบกว้างขวาง ตั้งแต่หน้าที่หลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การบรรเทาสาธารณภัย อำนวยการจราจร ไปจนถึงงานบริการประชาชนในด้านต่าง ๆ งานของตำรวจส่วนใหญ่ต้องสัมผัสกับประชาชนตลอดเวลาทั้ง

คนร้ายและคนดี จึงเป็นการยากยิ่งที่การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจะสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่ายได้ เพราะเมื่อมีผู้ได้ประโยชน์ก็ย่อมต้องมีผู้เสียประโยชน์ นอกจากนั้นกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจทั่วประเทศประมาณหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นคนในทุกระดับนั้นเมื่อคัดเอาเฉพาะผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติการจริง ๆ ย่อมมีไม่เพียงพอที่จะบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงตามที่ประชาชนคาดหวังจึงทำให้หน่วยงานของตำรวจต้องตกเป็นเป้าหมายในการถูกวิพากษ์วิจารณ์มากกว่าองค์กรอื่น ๆ ของรัฐ

ข่าวที่สื่อมวลชนเสนอโดยเกี่ยวข้องกับตำรวจนั้น ส่วนหนึ่งเป็นข่าวทั่วไปที่ตำรวจเข้าไปมีบทบาทตามภาระหน้าที่ เช่น ข่าวอาชญากรรม หรือการที่ตำรวจมีส่วนในฐานะเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการยุติธรรมในคดีความต่าง ๆ ข่าวประเภทนี้จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ทั้งด้านบวกและลบต่อข้าราชการตำรวจหรือกรมตำรวจโดยตรง เพราะเป้าหมายของการเสนอข่าวอยู่ที่เหตุการณ์ที่เป็นข่าวมากกว่าแต่ข่าวอีกประเภทหนึ่งสามารถสร้างภาพพจน์ในทางลบให้กับกรมตำรวจได้ คือ ข่าวการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือการไม่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามหน้าที่ นอกจากนี้ข่าวเกี่ยวกับการบริหารงานภายในองค์กรของกรมตำรวจก็เป็นที่น่าสนใจ และกล่าวขวัญถึงของสื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าภาระหน้าที่ของตำรวจนั้นเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดอยู่กับประชาชน การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในกรมตำรวจย่อมทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเขาอาจจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนั้นด้วย จึงทำให้มีการเฝ้ามองและวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งทางกรมตำรวจก็รับทราบความรู้สึกของประชาชนได้โดยผ่านสื่อมวลชนนั่นเอง และเป็นธรรมดาของบุคคล กลุ่มหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความเข้าใจอย่างถูกต้องต่อตนเอง ไม่ต้องการถูกโจมตีจากผู้อื่นโดยเฉพาะสื่อมวลชน เพราะจะเกิดผลเสียหายต่อภาพพจน์ของตนได้ จึงต้องมีการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดหรือความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันนั้นเสีย กรมตำรวจก็มีวิธีการแก้ข่าวทั้งในระดับที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อเป็นการรักษาภาพพจน์ของกรมตำรวจโดยส่วนรวมและเพื่อเป็นการทำความจริงให้ปรากฏแก่ประชาชนทั่วไป

การวิจัย เรื่อง "การแก้ข่าวเหตุการณ์อื้อฉาวของกรมตำรวจผ่านสื่อมวลชนระหว่าง พ.ศ. 2533 - 2534" นี้จึงต้องการศึกษาถึงวิธีการแก้ข่าวเมื่อเกิดเหตุการณ์อื้อฉาวอันกระทบต่อชื่อเสียงและภาพพจน์ของกรมตำรวจ โดยศึกษาจากเหตุการณ์อื้อฉาวในสมัย พล.ต.อ. แสง ธีระสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ จนถึงสมัยของ พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ อธิบดีกรมตำรวจคนปัจจุบัน เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงอธิบดีกรมตำรวจก่อนเวลาเกษียณอายุราชการของ พล.ต.อ.แสง ธีระสวัสดิ์ นั้นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ถูกสื่อมวลชนโจมตี และ พล.ต.อ.แสง ธีระสวัสดิ์ ไม่สามารถแก้ไขเหตุการณ์ให้ปรากฏเป็นที่พอใจหรือยอมรับต่อคนทั่วไปตลอดจนสื่อมวลชนได้ ด้วยสาเหตุนี้ การแก้ข่าวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีผลกระทบต่อภาพพจน์ขององค์กรและผู้นำองค์กร ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าการแก้ข่าวในเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของกรมตำรวจ นั้นมีวิธีการอย่างไรและได้รับความเชื่อถือจากสื่อมวลชนเพียงใด

ปัญหาการวิจัย

1. กรมตำรวจมีวิธีการในการแก้ข่าวอื้อฉาวผ่านสื่อมวลชนอย่างไร
2. สื่อมวลชนมีวิธีการนำเสนอการแก้ข่าวนั้นอย่างไร
3. สื่อมวลชนมีความเชื่อถือต่อการแก้ข่าวของกรมตำรวจหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเข้าใจถึงวิธีการในการแก้ข่าว และเนื้อหาของข่าวที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อการแก้ข่าวอื้อฉาวนั้น
2. เพื่อทราบวิธีการของสื่อมวลชนในการนำเสนอการแก้ข่าวอื้อฉาว
3. เพื่อทราบระดับความเชื่อถือของสื่อมวลชนที่มีต่อการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะทำการศึกษาบทบาทของกรมตำรวจในการแก้ข่าวในเหตุการณ์อื้อฉาว ซึ่งเป็นที่สนใจติดตามของประชาชนและสื่อมวลชน โดยจะหยิบยกกรณีศึกษาที่สำคัญ ๆ ตั้งแต่ช่วงก่อนที่ พล.ต.อ.แสวง ธีระสวัสดิ์จะพ้นจากตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ เนื่องจากผู้วิจัยเชื่อว่าการตกเป็นข่าวอื้อฉาวทางสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงตัวอธิบดีกรมตำรวจในครั้งนั้น และเปรียบเทียบกับการแก้ข่าวในยุคที่ พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจนับตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2534 โดยมีเหตุการณ์สำคัญที่นำมาเปรียบเทียบคือ

1. การแก้ข่าวกรณี พล.ต.อ.แสวง ธีระสวัสดิ์ มีคำสั่งย้ายข้าราชการตำรวจในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีสาเหตุมาจากการที่สืบตำรวจโทคนหนึ่งขับรถชนหัวคะแนนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้นทำให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส เหตุเกิดเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2533 ซึ่งสื่อมวลชนเรียกเหตุการณ์นี้ว่า "ตำรวจสุพรรณ"

2. การแก้ข่าวกรณีการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจ ในช่วงปลายเดือนกันยายน 2533 ซึ่งสื่อมวลชนได้ให้สมญาว่า "มติ ก.ตร. อภัยศ"

3. การแก้ข่าวกรณีมีข้าราชการตำรวจพัวพันกับการยกยอกของกลาง ในคดีโจรกรรมเพชรจากประเทศซาอุดีอาระเบียช่วงเดือน มิถุนายน - สิงหาคม 2534 ซึ่งสื่อมวลชนได้ให้สมญาว่า "ยกยอกเพชรซาอุฯ"

ข้อสันนิษฐานของการวิจัย

วิธีการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจเป็นวิธีการ เพื่อลดความขัดแย้งและรักษาสถานภาพของกรมตำรวจมากกว่าการนำเสนอข้อเท็จจริง

นิตยสารศัพท์

1. การแก้ข่าว หมายถึง การเสนอข่าวสารหรือการทำข้อเท็จจริงให้ปรากฏทางสื่อมวลชน ซึ่งมีมูลเหตุมาจากการเสนอข่าวมาก่อนของสื่อมวลชน
2. เหตุการณ์อื้อฉาว หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกรมตำรวจหรือโดยการกระทำของข้าราชการตำรวจ ซึ่งเป็นที่สนใจของสื่อมวลชนและประชาชนทั่วไป เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพพจน์ของกรมตำรวจ
3. เหตุการณ์ตำรวจสุพรรณ หมายถึง ข่าวอื้อฉาวในเรื่องที่กรมตำรวจมีคำสั่งย้ายข้าราชการตำรวจในจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างไม่เป็นธรรม โดยมีสาเหตุมาจากการที่สิบตำรวจโทคนหนึ่งขบถชนหัวคะแนนของนายบรรหาร ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น
4. เหตุการณ์มติ.ตร.อภัยศ หมายถึง ข่าวอื้อฉาวในเรื่องที่กรมตำรวจมีการพลิกมติก.ตร. ในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเมื่อเดือนกันยายน 2533
5. เหตุการณ์ยักษ์ยกเพชรซาอุฯ หมายถึง ข่าวอื้อฉาวในเรื่องที่ว่า มีนายตำรวจยศพลตำรวจเอกร่วมยักษ์ยกเพชรของกลางซึ่งถูกโจรกรรมมาจากประเทศซาอุดีอาระเบีย
6. ความขัดแย้ง หมายถึง ความรู้สึกที่สื่อมวลชนหรือสาธารณชนไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติหรือการยอมให้มีการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดในกรณีตำรวจสุพรรณ กรณีมติ ก.ตร.อภัยศและกรณียักษ์ยกเพชรซาอุฯ
7. ภาวะวิกฤติ หมายถึง วิกฤติการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับองค์กรหรือสถาบันที่เกิดขึ้นในทางเสียหาย และมีผลในทางลบต่อภาพพจน์ขององค์กรอย่างรุนแรง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหามีประสิทธิภาพแก่กรมตำรวจต่อไป
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานอื่น ๆ ในการปรับใช้ให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์
3. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป